

# Universitätsbibliothek Wuppertal

## Pvb. Virgilio Maronis Bucolicorum Eclogæ X, Georgicorum Libri III, Æneidos Libri XII

Vergilius Maro, Publius

Genevæ, M.DC.XXXVI.

Ecloga II. Alexis

---

**Nutzungsrichtlinien** Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-548](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-548)

## ECLOGA II. ALEXIS.

P O E T A.



FORMOSVM pastor Corydon ardebat Alexim,  
 Delicias domini: nec quid speraret habebat.  
 Tantum inter densas, umbrosa cacumina, fagos  
 Assiduè veniebat: ibi hæc incondita Tulus  
 Montibus & siluis studio iactabat inani.

C O R Y D O N.

O crudelis Alexi: nihil mea carmina curas,  
 Nil nostri miserere, mori me denique cogis.

Nunc etiam pecudes umbras & frigora captant,  
 Nunc virides etiam occultant spineta lacertos,  
 Thestylis & rapido fessis messoribus æstu  
 Allia, serpyllū inque herbas contundit olentes:  
 At mecum raucis, tua dum vestigia lustro,  
 Sole sub ardenti resonant arbuta cicadis.  
 Nonne fuit satius tristeis Amarullidis iras,  
 Atque superba pati fastidia? nonne Menalcam?  
 Quamuis ille niger, quamuis tu candidus esses.  
 O formose puer, nimium ne crede colori:  
 Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Formosum pastor Corydon, Corydonis in persona Virgilius intelligitur: Cæsar Alexis in persona inducitur. Corydon. Fictum nomen est ab aue: quæ Corydalus dicitur. ardebat Alexim, Impatenter diligebat, Alexim, Quem dicunt Alexandrum, fuit seruus Asinij Pollionis: quem Virgilius rogatus ad prandium, cum vidisset in ministerio omnium pulcherrimum, dilexit: cumque dono accepit. Cæsarem quidam acceperunt formosum in operibus & gloria. Alij puerum Cæsaris, quem si quis laudasset, gratam rem Cæsari fecisset. Nā Virgilius dicitur in pueros habuisse amorem: nec enim turpiter eum diligebat. Alij Corydonem Asinij Pollionis puerum adamatam à Virgilio ferunt: eumque à domino ipsi datum Corydonem à Virgilio ficto nomine nuncupari, ex eo genere auis, quæ Corydalus dicitur, dulce canens, Alexim verò puerum, quasi sine responsione ac superbum. hunc autem dilectum fuisse, Pollionis: & Virgilium gratum se futurum existimasse, si eum laudaret, cuius forma Pollio delectabatur, qui eo tempore Transpadanam Italiæ partem tenebat, & agris præerat diuidendis. Delicias domini. Hoc est qui suo domino Cæsari, vel Pollioni in deliciis erat. nec quid speraret. Id est nec spem potiundi habebat. tantum, tantummodo. Assiduè, Id est sæpius. incondita, Incomposita: subito dicta, agrestia, vel insana mentis dicta verba. vel incondita, id est inconscripta: ut Sallustius in Iugurthino, At illi quibus vires aderant ruere cuncti ad portas, incondita tenere. Montibus, Qui amorem ei præstabant. iactabat. Id est fundebat in aërem. inani, Præ amore nihil sibi procurans: sed in absentem iuuenem loquebatur. crudelis, Inexorabilis: qui non flecteris meo amore: nec te potundum præbes. Vel allegoricos, Crudelis Cæsar qui non flecteris meis scriptis, & non das ereptos agros. Alexi, Id est Cæsar, mori, Pro contemptu. frigora, Non aprica loca æstu, Æstiva, lacertos, Genus serpens. Thestylis, Nomen rusticæ mulieris: quæ messoribus æstu fatigatis diuersa genera herbarum contundens, pulmentarium his parat: Vel concubina Corydonis. Vel Thestylis, Id est, fictilis, rusticum nomen: ut ab eo quod ponat cibum rusticis. fessis, vel labore vel æstu. Vel fessis, Id est feruentibus, vehementi ardore fatigatis, vel laboris instantia. Allia, serpyllū inque, Herbas calidas, quæ æstum repellunt. Nam ut etiam Plinius dicit in naturali historia, Omnis medicina, aut à contrario, aut à simili queritur. Vnde etiam calor potest aut frigore, aut alio calore depelli. Hinc est quod in vltima ecloga, cum amator remediū quærit ardori, dicit se iturum aut ad Scythiam, aut ad Æthiopiā. ut, Æthiopū versemus oues sub sydere cancri. quarum regionum altera est frigida.

A frigidissima, altera feruens calore. Sanè serpillus herba est, quæ in græcò aspirationem habet<sup>9</sup> quam græci ἄσπιλον dicunt, In multis enim nominibus, quæ in græco aspirationem habent nos pro aspiratione, S ponimus. Inde est quòd pro herpillo, serpillum, pro ἄσπιλον, serptem. *Rapido æstu.* Vehementi & feruenti. Festis autem vel æstu vel labore. *At mecum rancidus tua dum vestigia lustrò, Sole sub ardenti resonant arbuta cicadis.* Si per d fuerit, erit hyperbaton: vt sit, Dum tua lustrò vestigia, ad me arbuta resonant, cum rancis cicadis. Sed melius est vt *At* coniunctio sit: & ita intelligamus, Thestylis herbas tritas messoribus parat: Verum mecum resonant arbuta, cum rancis cicadis. *Tristes Amaryllidis iras,* Bene addit tristes. plerumque enim, vt ait Terentius, amantium iræ, amoris redintegratio est: vt veram iram ostenderet, & non fictam illam quæ aliquid gratiæ habere consuevit. Vnde Horatius, *Vrit grata proterui-  
tas.* Superba fastidia. Ex fastidio enim venit omnis superbia. *Nomme Menalcam.* Tres dicitur amasse Virgilius, Alexandrum, quem donauit ei Pollio: & Cebetem puerum, cum Leria puella, quos à Mecœnate dicitur accepisse. Vnde volunt quidam per Amaryllida, Leriam: per Menalcam, Cebetem intelligi. *O formose puer.* Bene dicit Donatus suspendendum O, & sic dicendum, Formose puer vt intelligamus per ironiam eum aliud voluisse dicere: sed in hæc verba, ne Alexim offenderet, amoris necessitate compulsus. *Ne crede.* Ne confide. Sallustius, *Vir-  
tuti satis credebant,* id est confidebant. *Alba lignifera cadunt.* Et rustice & amatorie ex floribus facit comparationem. Lignifera autem, flos est candidus, sed vilissimus. Vaccinia verò, sicut violæ quas purpurei coloris esse manifestum est, vel lignifera flores papauerum sunt vel arborum.

C *Despectus tibi sum, nec quis sim quæris, Alexi:  
Quam diues pecoris, niuei quam lactis abundans.  
Mille meæ Siculis errant in montibus agne:  
Lac mihi non æstate nouum, non frigore desit.  
Canto quæ solitus, si quando armenta vocabat,  
Amphion Dircaus in Aethæo Aracyntho.  
Nec sum adeo informis: nuper me in littore vidi,  
Cum placidum ventis starei mare, non ego Daphnim  
Iudice te metuam, si nunquam fallit imago.*

D *Quam diues niuei pecoris.* Tria sunt quibus amatores possunt placere, Diuitiis, Pulchritudine; Cantilena, quibus omnibus se valere commemorat. Et multi secundum Homerum, qui ait ἄγρια, νέκεις, legunt niuei quàm lactis. Sed melius est, *Quam diues pecoris niuei.* Nam candidæ oues, in ingenti sunt pretio. Vnde in Georgicis legimus, Continuòque greges villis lege mollibus albos. Item alibi, Munere sic niueo lanæ, si credere dignum est, *Mille meæ, Siculis errant in montibus agne.* Theocritus, ἀνὴρ ὁ τῶν ἐπιπέδων ἡγεῖται χίλια βόσκων. Errant autem, cum securitate pasuntur. Et quòd ait agnæ, & à sexu & ab ætate laudauit: nam ex scemineo sexu in pecoribus copiosior possessio prouenit. *Lac mihi non æstate nouum, non frigore desit.* Multo melius quàm Theocritus ille enim ait τῶν ἐπιπέδων ἡγεῖται χίλια βόσκων. Sed quia caseus seruari potest, non mirum est si quouis tempore quis habeat caseum. Hoc verò laudabile est si quis habeat lac nouum, id est colostrum, quod neutri generis est: nam fœmini esse penitus non potest. Sanè hunc versum malè distinguens Virgiliomastix, vituperat: *Lac mihi non æstate nouum, non frigore desit.* Id est semper mihi deest. *Amphion Dircaus in Aethæo Aracyntho.* Amphion & Zetus fratres fuerunt ex Ioue & Antiopa: sed Zetus, rusticus fuit: Amphion verò musicæ artis peritus. Sanè Aracynthus, mons est Thebanus. Vnde actæo, littorali debemus accipere ( vt, At procul in sola secretè Troades acta) non Atheniensis: licet Athenæ primo ἀγρια dicat. sint, quanquam plerique, Actæo Aracyntho, Atheniensis accipiant, non quòd Aracynthus apud Athenas est: sed vt ostendatur rustici imperitia. Nam Theocritus ad exprimendam rusticam simplicitatem, multa aliter quàm res habear, dicit. Hac ratione potest & oaxis, Cretæ fluuius accipit: cum sit, vt diximus, Scythiæ. *Nec sum adeo informis.* Verecundè suam commemorat pulchritudinem. Sic Cicero in Celianna, *Vt cum paniscat non deformem esse natum.* Nam pulcherrimum voluit dicere, *In littore vidi,* Cum placidum starei ventis mare. Negatur hoc per rerum naturam fieri posse: sed Theocritum secutus est, qui hoc dicit de Cyclope, ἢ γὰρ ὡς ἐστὶν ἰσχυρὸς ἰσθμῶν, ἢ δὲ γὰρ ἀθάνατος. Sed illi est excusatio, vel quia ingentem habet oculum Cyclopi: vel quia filius Neptuni est. Vnde quia ait, in littore: volunt quidam in aqua à fluctibus derelicta, id est, in lacuna littoris eum se videre po-

tuisse quam rem illud excludit, Cum placidum ventis staret mare. Sed ideo in mari imago A non cernitur: quia non stat: quod si stet, non potest etiam nobis imaginem reddere. Non ego Daphnin. Daphnis filius fuit Mercurij, formosissimus puer qui primus dicitur pastor fuisse. Si nunquam fallit imago. Nulla enim res ita decipit, quemadmodum imago. Nam & in speculo contraria ostendit vniuersa: & in aqua remum integrum quasi fractum videmus, quod etiam Cicero in Tusculanis plenius docet. Iudico te metuum. Ac si diceret, Qui meam despicias pulchritudinem.

O tantum libeat mecum tibi sordida rura,  
Atque humiles habitare casas, & figere ceruos,  
Hædorumque gregem viridi compellere hibisco.  
Mecum vna in syluis imitare Pana canendo.  
Pana primum calamos cera coniungere plures  
Instituit: Pan curat oves, ouiumque magistros  
Nec te pœniteat calamos truisse labellum:  
Hæc eadem vt sciret, quid non faciebat Amyntas?

Tibi sordida rura. Vt nam libeat tibi mecum habitare rura tibi sordida, id est quæ tu putas sordida. nam bis accipimus tibi. Atque humiles habitare casas. Sanè melius, habito illam rem: quàm, habito in illa re, dicimus. Nam etiam principalitas huius verbi frequentatiui, accusatiuum regit vt, habeo illam rem. Inde fit, habito illam rem: non, in illa re: vt, habitare casas. Casas, quæ mappalia dicuntur. Figere ceruos. Aut furcas, quæ figuntur ad casæ sustentationem: quæ dictæ sunt cerui, ad similitudinem cornuum ceruinorum. Aut (quod melius est) figere ceruos, id est venari & iaculari, intelligamus: vt magis ad voluptatem eum, quàm ad laborem inuitare videatur. Viridi hibisco. Ad hibiscum compellere, scilicet à lacte depulsos. Hibiscus autem, genus est herbæ: & sic dixit hibisco, ad hibiscum: vt, Et cæla mor cælo, id est ad cælum. Imitare Pana canendo. Exemplo numinis, in agris mecum poteris canere. Nam Pan, deus est rusticus, in naturæ similitudinem formatus. Vnde & Pan dictus est, id est omne, habet enim cornua in radiorum solis, & cornuum lunæ similitudinem. ruber enim facies, ad cætheris imitationem, in pectore nebridem habet stellatam, ad stellarum imaginem. pars eius inferior hispida est propter arbores, virgulta, feras, caprinos pedes habet, vt ostendat terræ soliditatem, fistulam septem calamorum habet, propter harmoniam cæli: in qua septem soni sunt, vt diximus in Aeneide, Septem discrimina vocum: quæ habet, id est pedum, hoc est baculum recuruum propter annum qui in se recurrit: quia hic totius naturæ deus est. Poetis fingitur cum Amore luctatus: & ab eo victus: quia, vt legimus, Omnis vincit amor. Ergo Pan, secundum fabulas, amasse Syringam nympham dicitur: quia cum sequeretur, illa implorato Terræ auxilio, in calamum conuersa est: quem Pan, ad solatium amoris incidit, & sibi fistulam fecit. Sanè sciendum, Pana, pa, habere accentum. Græca enim nonosyllaba quæ ad nos transeunt, crescunt in obliquis casibus: & in genitiuo & datiuo tantum singularibus, vltimæ syllabæ accentum dant, vt, Pânos pâni, Lyncos L'yci. Parales etiam isti duo habent accentum: licet ad nos transire non possint. Nec te pœniteat calamos truisse labellum. Non tibi parum videatur. Terentius. At enim quantum hic operis fiat pœnitet. Id est parum videtur. Et notandum pœniteat truisse, præteritum pro præsentis positum usurpatiuè est: quod in defectiuis licenter fit, vbi præsens non inuenitur. Vt, Quamquam animus meminisse horret. Labellum. Paruum labrum. Hinc inanissimam quidam tentant facere discretionem: vt virorum labra, mulierum labia dicantur. Quid non faciebat Amyntas? Quemadmodum mihi non obsequeretur? Et ex affectu alterius hunc cogit.

Est mihi disparibus septem compacta cicuris  
Fistula, Damœtas dono mihi quam dedit olim:  
Et dixit moriens, Te nunc habet ista secundum.  
Dixit Damœtas, inuidit stultus Amyntas.  
Præterea duo, nec tuta mihi valle reperti  
Capreoli sparsis etiam nunc pellibus albo,  
Bina die siccant ouis vbera: quos tibi seruo.  
Iam pridem à me illos abducere Thestylis orat,  
Et faciet: quoniam sordent tibi munera nostra.

- A** *Disparibus septem compacta cicuis. Inæqualibus cannis. Nam & harmonia inæqualis est. Cicuta autem est spatium quod est inter cannarum nodos. Compacta. Coniuncta, ut, Tutrim compactis trabibus quam eduxerat ipse. Te nunc habet ista secundum. Commendat munus: & ex eo quod ei hæreditarium datum est: & ex eo quod inuidiam meruit. Nam res optima, & difficile donantur à viuis: & acceptæ, facile merentur inuidiam. Nec iura mihi velle reperit capreoli. Commendat à difficultate. Sic in primo, Reliquias Troia ex ardente receptas. Sparsis pellibus ambo. Qui habent adhuc maculas à prima ætate venientes. Accessu enim temporis, mutant colorem: & eorum maculæ esse gratiæ minoris incipiunt. Ergo hoc dicit, Seruo tibi capreolos, qui adhuc sint pellibus albo sparsis. Quos etiam nunc tibi seruo. Id est quos adhuc tibi seruo: licet roger à Thestyli amica, quæ hos à me cupit abducere. Sicant. Sugunt.*
- B** *Oras abducere. Orat ut abducat, figuratum est: ut donat habere, id est donat ut habeat. Et faciet. Noluit dicere, & faciam: ne quem amabat offenderet, si se velle alteri dare munus diceret quod ei parauerat.*

*Huc ades ò formosæ puer: tibi lilia plenis  
Ecce ferunt nymphæ calathis: tibi candida Nais  
Pallentes violas, & summa papauera carpens,  
Narcissum, & florem iungit bene olentis anethi.  
Tum castia, atque aliis intexens suauibus herbis,  
Mollia luteola pingit vaccinia caltha:  
Ipse ego canalegam tenera lanugine mala,  
Castaneasque nuces, mea quas Amaryllis amabat.  
Addam cerea pruna, & honos erit huic quoque pomo.  
Et vos ò lauri carpam, & te proxima myrte:  
Sic posita quoniam suauis miscetis odores.*

- C** *Huc ades ò formosæ puer, tibi lilia plenis Ecce ferunt nymphæ calathis. Tantum honoris habet puero, ut ei dicat etiam numina obsecutura. Sanè calathus, græcum est: nam latine quasillum dicitur. Cicero in philipp. lib. 111. At verò huius domi inter quas illa apendebatur aurum? Candida Nais, vel pulchra, vel dea. Nam dij umbris contrarij sunt, quas nigras esse constat. hinc est, Candidus insuetum miratur limen olympi. Pallentes violas. Amantium tinctas colore. Horatius, Et tinctus viola pallor amantium. Unde non præter affectionem amantis, eos flores nymphas dicit offerre, qui sunt amantibus similes. Papauera carpens. narcissum & florem bene olentis anethi. Sane Papauer, Narcissus, Anethus, Pulcheissimi pueri fuerunt: qui in flores suorum nominum versi sunt: quos ei offerendo, quasi admonet nequid etiam tale aliquid vnquam ex amore patiat. Tum castia. Herba suauissimi odoris: ut sequentia indicant: quam Græci castiam dicunt. Et sic dictum est Tum castia atque aliis intexens suauibus herbis: ut in Sallustio. Leonem, atque alias feras. Mollia luteola pingit vaccinia caltha. Mollia vaccinia pingit, id est componit de caltha luteola. Nam nisi Luteola. septimus sit casus, non stat versus. Mollia autem, tactus plumei scilicet. Hoc dicens, ex colorum diuersitate quarit ornatum. Canalegam tenera lanugine mala. Mala dicitur cydonea: quæ lanuginis plena sunt: sed non præter obliquitatem. Nam in Æneide diximus, apud Cretenses, infamiae genus iuuenibus fuerat, non amatos fuisse. Et verecundè rem inhonestam supprimit: quam Theocritus apertè commemorat. Castaneasque nuces. Bene speciem addidit: dicens castaneas. Nam Nuces, generaliter dicuntur omnia tecta corio durior: ut auellana, amygdala, iuglandes, castaneæ, sicut contra dicuntur poma, omnia molliora. Mea quas Amaryllis amabat. Ne eas viles existimes, quas Amaryllis est amare dignata, nam apud illam in ingenti fuerunt honore. Cerea pruna. Aut cerei coloris: aut mollia. Horatius, Cerea Telephi laudat brachia. Honos erit huic quoque pomo. Si à te dilectum fuerit: sicut castaneæ in honore fuerunt amata Amaryllidi. O Lauri. Licet Horatius dixerit Depone sub lauro mea: melius tamen est iuxta secundam formam inflectere: nam melius sonat. Proxima myrte. Vel vicina lauro: vel ad odorem proxima, potest enim vtrumque intelligi. Sic posita quoniam suauis miscetis odores. Quoniam permissione vestra suauem odorem creatis.*
- D**
- E**
- F**

*Rusticus es Corydon, nec munera curat Alexis:  
Nec si muneribus certes, concedat Iolas.  
Eheu quid volui misero mihi? floribus anstrum*

Perditus & liquidis immisi fontibus apros. A  
 Quem fugis ab demens: habitarunt dii quoque sylvas  
 Dardaniisque Paris. Pallas quas condidit arces,  
 Ipsa colat: nobis placeant ante omnia silua.  
 Torua leana lupum sequitur, lupus ipse capellam:  
 Florentem cyrisum sequitur lasciva capella:  
 Te Corydon & Alexi TRAHIT sua quengue voluptas.  
 Aspice, aratra iugo referunt suspensa iuueni, B  
 Et sol crescenteis decedens duplicat umbras:  
 Metamen vrit amor. QVIS enim modus adsit amor:  
 Ab Corydon, Corydon, que te dementia cepit?  
 Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est.  
 Quin tu aliquid saltem potius, quorum indiget usus,  
 Viminibus, molliqua paras detexere iunco:  
 Inuenies alium, si te hic fastidit Alexis.

Rusticus es Corydon. Arguit se stultitiam, quod eum se sperat placare muneribus, qui potest habere meliora. nam supra ait, Delicias domini, Iolas. Vel ditior amator: vel eius dominus. Eben quid valui misero mihi? Quomodo eum discedere dicit, quem supra cum eo diximus non fuisse? Nam ait solus montibus & syluis: sed ratione non caret. Epicurei enim dicunt (quod etiam Cicero tractat) geminam esse voluptatem: Vnam quæ percipitur: & alteram imaginariam, scilicet eam quæ nascitur ex cogitatione. Vnde ita debemus accipere hunc versum per cogitationem, illa imaginaria voluptate: qua & cernere & alloqui videbatur absentem. Sed postquam obiurgatione sua in naturalem prudentiam est reuersus, caruit utique illa imaginaria voluptate, vbi nunc sibi se obtulisse dicit per hanc ratiocinationem. Rusticus es Corydon: nec munerera curat Alexis. Nec si muneribus certes, concedat Iolas. Floribus austrum. Quo facilius ardescunt. Fontibus apros. Qui pueros fontes cœnosos efficiunt. Quem fugis ab demens? Iterum per phantasiam quasi ad præsentem loquitur. & quasi ille dixisset sylvas, hic infert, habitarunt dii quoque sylvas. Dardaniisque Paris. Et Paris habitauit sylvas, qui de deorum pulchritudine iudicauit. Pallas quas condidit arces, ipsa colat. Ideo dea artium Minerua dicitur, quia de capite Iouis nata est: sed quia dea est artium, & ingenij, ideo ista finguntur. Nihil enim est excellentius ingenio: quippe quo reguntur vniuersa. Torua leana lupum. Theocriti sunt isti versus. Et bene se reuocat ad rusticas comparationes: penè enim fuerat lapsus, dicendo, Pallas quas condidit arces. Leana autem dictum est, sicut dracæna. Et quod ait, Torua leana lupum sequitur: verum est: Nam necesse est ut veniente lupo, aduentus agnoscat leonis. cyrisus. Herba est. Lasciva. Voluptuosa & desidiola. Te Corydon & Alexi. Don o a, antibacchius est: sed o breuis fit: quia vocalis vocilem sequitur. sic Homerus πρᾶξον ἰμι τῶν νεῶν. Trahis sua quengue voluptas. Notabatur à Criticis, quod hanc sententiam dederit rustico supra bucolici carminis legem, aut possibilitatem. Aratra iugo referunt suspensa iuueni. Horatius. Vide re fessos vomerem versus Boves collo trahentes languido. Et hoc vult dicere, Omnia excepto amore finiuntur. Et sol crescenteis decedens duplicat umbras. Variauit: nam ait supra, Maiorè que cadunt altis de montibus umbræ. Duplicat autem, auget. Sallustius, Et Marius victus duplicauerat bellum. Me tamen vrit amor. Cum iam calor sit solis exhaustus. Que te dementia cepit? Id est, cur amoribus vacas: cum multa sint quæ debes in agro perficere? Semiputata tibi frondosa vitis in ulmo est. Plus est, quàm si imputata diceret. tolerabilis est enim non incipere aliquid, quàm incepta deserere. Hinc est illud in primo, Méne incepto desistere victam? Item in Georgicis, Atque opere in medio defixa reliquit aratra. Sanè geminam arguit negligentiam: & quod semiputata vitis sit: & quod frondosa ulmus: nam vtrumque obest. Vnde est in Georgicis, Bis vitibus ingruit umbra. Et aut simpliciter intelligimus hunc locum, ut suam arguat negligentiam: Aut certè illud est, Non mirum me esse dementem, qui habeo vites semiputatas. Nam in sacris dicitur quod corripiatur furor, qui sacrificauerit de vino quod est de vitibus imputatis. Quin tu. Quin immo, hortantis est. Quorum indiget usus. Id est, quæ usus rusticus requirit. Sanè & egerillare, dicimus: ut eger ille Senatu & eger illius rei. inde est indiget. Nam & hoc, utriusque iungitur casui. Detexere. Perficere, finire, multum texere. nam de, modo non minucatis est, sed augentis, Inuenies alium, si te hic

*hic fastidit Alexis.* Alium Alexim, alium puerum formosissimum, qui te minimè spernat. Et vult quidam in hoc loco esse allegoriam antiquam in Augustum: vt intelligamus, Inuenies alium imperatorem, si te Augustus contemnit pro agris rogantem. Sed melius simpliciter accipimus hunc locum. Nam nihil habet quod possit ad Cæsarem trahi: Illud verò paulò post penè apertè dicitur in Augustum Cæsarem, Quoniam fors omnia versat.

ECLOGA III. PALÆMON.

MENALCAS. DAMOETAS. PALÆMON.

B Mc.



*Te mihi Damœta cuium pecus? an Melibœi?  
Non, verum Agonis: nuper mihi tradidit Agon.*

Da.

*Dic mihi Damœta* Transit in Eclogam plenam litigij, & pastoralium conuictorum. Qui enim Bucolica scribit, curare debet ante omnia, ne similes sibi sint eclogæ: quod etiã Virgilius fecit. Nam prima, habet vnus otium: & alterius, qui de suo agro pellitur, conuentionem. Secunda, amantem exprimit rusticum. Hæc vero, lites habet & altercationem. Vnde etiam dramatico caractere scripta est. nam nusquam poeta loquitur: sed introductæ tantum personæ. Nouimus autem tres esse caracteres dicendi: Vnum exegeticum, in quo tantum poeta loquitur: vt est in tribus libris Georgicorum. Alium dramaticum, in quo nusquam poeta loquitur: vt est in comædijs & tragædijs. Tertium mistum, vt est in Æneide: nam & poeta illic, & introductæ personæ loquuntur. Hos autem omnes caracteres in bucolico esse conuenit carmine: sicut liber etiam ille demonstrat. Nam habet illum exegeticum, in quo tantum poeta loquitur: vt, Sicelides musæ, paulo maiora canamus. Habet mistum, vt Extremum hunc Arethusa mihi concede laborem. Nam etiam Gallum illic inducit loquentem. Habet dramaticum, vt in prima Ecloga: item in hac, quam miro ordine ex rebus communibus veniente composuit. Habet enim in ipso quasi primo occurso, lites & iurgia: Inde quaritur iudex, quo præsent, habeant conflictum & disceptationem. Sequitur indententia, quæ vniuersa concludit. *Cuium pecus? Ab amaritudine cœpit.* Nam dicendo, cuium pecus, ostendit eum esse mercenarium. Est autem Theocriti carmen, *εἰπέ μοι ὡς κέρδιον τίς ἐστι βόσκειν ἢ ὡς ἐν ἀγρῷ? ἢ ὡς ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ;* Cuium autem antiquè ait, vitans ἀμαρτωλῆς ἄνθρωπος, ne diceret cuius pecus: quod modo trium est generum. Antiqui dicebant sicut meus, mea meum, sic cuius cuium. Terentius, *Quid virgo, cuius est? Non, verum Agonis.* Amare etiam hæc ritualis eius pecora esse dicit: & vt diuitias illius ostendat: & dicat duras esse huius partes, si quidem ritualis eius, traditis ouibus, solus amicæ communis amoribus vacet. *At mihi tradidit.* Mæx fidei commisit, & credidit.

Mc. *Infelix ò semper ouis pecus: ipse Neeram  
Dum fouet, ac ne me sibi præferat illa, veretur.  
Hic alienus ouis custos bis mulget in hora:  
Et succus pecori, & lac subducitur agnis.*

B

Da. *Pa cuius ista viris tamen obicienda memento.  
Nouimus & qui te transuersa tuentibus hircis,  
Et quo (sed faciles nymphæ risere sacello.)*

F

*Infelix ò semper ouis pecus.* Ordo est, ò infelix pecus semper ouis: id est semper futurum imbecille. *Neeram.* Amicam communem suam & Menalcæ. *Dum fouet.* Dum amplectitur. *Præferat illa, veretur.* Ac si diceret, ideo timet ab illa discedere: quia scit me præferri, si ipse discesserit. *Bis mulget in hora.* Quod vix per totum diem potest in ouibus fecundis fieri. Nam pro laude in Georgicis posuit, bis ad diem mulgeri oues: dicens, Quod surgente die mulserit, horisque diurnis, Nocte premunt: quod iam tenebris & sole cadente, Sub lucem exportant calathis. Quid autem sit Bis mulget in hora, ipse dicit, *Et succus pecori, & lac subdui iur agnis.* Melius hic distinguitur: licet possit dici etiam, parcius ista. Sensus autem est, Non valde hæc obicere, tamen scias viris fortibus obiciendas rapinas. Ipse enim ait in nono, Conuestare iuuat prædas, & viuere raptis. *Non mis & qui te.* Subaudi corruerunt quod suppressit vercundè: licet Theocritus apertè ipsam turpitudinem ponat & exprimat. *ἢ ὡς μὲν ἄνθρωπος ἢ ὡς κέρδιον ἢ ὡς ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ? ἢ ὡς ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ?* Sæc. flo. Id est in loco sacro. nam diminutiue dictum